

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
60/21. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2021. április 15.

A főtanácsnok indítványa a C-564/19. sz. ügyben
IS

Pikamäe főtanácsnok véleménye szerint az uniós jog elsőbbsége alapján valamely nemzeti bíróságnak figyelmen kívül kell hagynia minden olyan nemzeti szabályozást vagy bírói gyakorlatot, amely sérti azon lehetőségét, hogy kérdést intézzon a Bírósághoz

A magyar szabályozás, amely lehetővé teszi, hogy a legfőbb ügyész a Kúriánál valamely alsóbb fokú büntetőbíróság előzetes döntéshozatalra utaló határozatával szemben a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslattal éljen, valamint a Kúriának a törvénysértő jelleget megállapító határozata, amelyek sértik a fent említett lehetőséget, összeegyeztethetetlenek az uniós joggal

2015-ben a magyar hatóságok őrizetbe vettek egy svéd állampolgárt, majd gyanúsítottként hallgatták ki lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés vétségének gyanúja miatt. A terhelt kihallgatásán, amelyet követően szabadon bocsátották, tolmács közreműködésével közölték vele a gyanúsítást. Azóta Magyarországon kívül tartózkodik, és a magyar hatóságok által küldött idézés „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza.

Az ügyészség a szóban forgó bűncselekménnyel kapcsolatban pénzbüntetés kiszabását indítványozza, így a büntetőeljárást lefolytató Pesti Központi Kerületi Bíróságnak a nemzeti jog szerint a terhelt távollétében kell lefolytatnia az eljárást, akit azonban kirendelt védő képvisel.

Mivel e bíróság szerint semmilyen információ nincs arra vonatkozóan, hogy a terhelt kihallgatásán közreműködő tolmácsot milyen módon választották ki, és a képességeit hogyan ellenőrizték, sem pedig arra vonatkozóan, hogy a tolmács és a terhelt megértette-e egymást, kétségei vannak afelől, hogy a magyar hatóságok tiszteletben tartották-e a büntetőeljárás során a terhelteket az Unióban megillető jogokkal kapcsolatos irányelveket.¹ Így e bíróság ezen irányelvek rendelkezéseinek értelmezését kéri a Bíróságtól a megfelelő minőségű tolmácsoláshoz való jognak és a váddal kapcsolatos tájékoztatáshoz való jognak a terhelt távollétében folytatott eljárás sajátos esetére vonatkozó terjedelmével kapcsolatban.

Ezenkívül a nemzeti bíróság azzal kapcsolatban vár választ a Bíróságtól, hogy a bírósági elnököknek az Országos Bírósági Hivatal (OBH, Magyarország) – az Országgyűlés által kinevezett – elnöke által ideiglenes megbízással történő közvetlen kinevezése, és a magyar bírónak a rájuk ruházott feladatok jelentőségéhez képest állítólagosan alacsony javadalmazása sérti-e az uniós jogban rögzített bírói függetlenség elvét.

Végül a magyar bíróság arra is választ vár, hogy ellentétes-e az uniós joggal egyrészt az, hogy a Kúria a legfőbb ügyész indítványára az előzetes döntéshozatalra utaló végzését – annak a jelen ügyre vonatkozó jogi hatályát nem érintően – törvénysértőnek minősíti amiatt, hogy az előterjesztett kérdések nem relevánsak az alapügy megoldása szempontjából, illetve másrészt az, hogy a kérdést előterjesztő bíróval szemben ugyanezen okok miatt fegyelmi eljárást kezdeményeznek.

¹ A büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról szóló, 2010. október 20-i 2010/64/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2010. L 280., 1. o.), a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról szóló, 2012. május 22-i 2012/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2012. L 142., 1. o.; helyesbítés: HL 2019. L 39., 28. o.), és a büntetőeljárás során az ártatlanság védelme egyes vonatkozásainak és a tárgyaláson való jelenlét jogának megerősítéséről szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/343 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2016. L 65., 1. o.).

A mai napon ismertetett indítványában Priit Pikamäe főtanácsnok emlékeztet arra, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés elfogadhatóságának feltétele, hogy a Bíróság által meghozandó határozat szükséges legyen a kérdést előterjesztő bíróság által az előtte folyamatban lévő ügyben kialakítandó ítélete meghozatalához. Mindenekelőtt úgy véli, hogy **a bírósági elnököknek az OBH elnöke által ideiglenes megbízással történő közvetlen kinevezésére és a bírák javadalmazására vonatkozó kérdések** a szóban forgó büntetőeljárás kimenetele szempontjából irrelevánsak, éppen ezért **elfogadhatatlanok**.

Ugyanezen indokkal a főtanácsnok azt javasolja, hogy a Bíróság nyilvánítsa elfogadhatatlannak a kérdést előterjesztő bíróval szembeni fegyelmi eljárás kezdeményezésének jogszerűségével kapcsolatos kérdést, miután ráadásul az említett eljárást kezdeményező aktust időközben visszavonták, és az eljárást megszüntették.

Továbbá a főtanácsnok úgy értékeli, hogy **a Kúria vitatott ítélete és az alapul szolgáló nemzeti szabályozás sérti** a nemzeti bíróság azon lehetőségét, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel forduljon a Bírósághoz, és ezáltal hátráltatja **az előzetes döntéshozatali mechanizmus működését**. E tekintetben a főtanácsnok emlékeztet arra, hogy ez a mechanizmus a nemzeti bíróság és a Bíróság közötti párbeszédre alapul, **amelynek megindítása teljes mértékben a nemzeti bíróságnak az említett kérelem helytállóságára és szükségességére vonatkozó mérlegelésétől függ**. Ezzel kapcsolatban a főtanácsnok hangsúlyozza, hogy **kizárólag a Bíróság hivatott e mérlegelés megalapozottságát értékelni** az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések elfogadhatóságának vizsgálata keretében. Következésképpen a főtanácsnok megjegyzi, hogy az uniós jog elsőbbsége alapján **a kérdést előterjesztő bíróságnak figyelmen kívül kell hagynia ezt az ítéletet, illetve az alapul szolgáló nemzeti szabályozást**.

Végül a főtanácsnok úgy véli, hogy bár az uniós jog konkrét eredménykötelezettséget ír elő a tagállamok számára a tolmácsolás minőségét illetően, a megfelelő képesítéssel rendelkező független tolmácsok nyilvántartásának létrehozását nem teszi kötelezővé. Mindazonáltal a gyanúsítottaknak vagy a vádlottaknak biztosítani kell a lehetőséget arra, hogy panaszt tegyenek a büntetőeljárásban számukra biztosított tolmácsolás minőségével kapcsolatban.

Ugyanígy, amennyiben a gyanúsítottakat vagy a vádlottakat őrizetbe veszik, illetve fogva tartják, az uniós jog megköveteli, hogy az általuk értett nyelven tájékoztassák őket a büncselekményről, amelynek elkövetésével gyanúsítják vagy vádolják őket. Amennyiben a tárgyalás megtartásáról előzetesen tájékoztatott, és ügyvéd által képviselt terhelt távollétében hoznak ítéletet, ezen ügyvéd számára lehetővé kell tenni, hogy a hatáskörrel rendelkező bíróság előtt vitassa, hogy a tájékoztatáshoz való jogot a büntetőeljárásban miként alkalmazták, ideértve a terheltnek a gyanúsítással vagy a váddal kapcsolatos, az általa értett nyelven történő tájékoztatását.

Azt a kérdést illetően, hogy a büntetőeljárás valamely későbbi szakaszában pótolható-e a terheltnek a váddal kapcsolatos és a nyomozati szakban elmaradt tájékoztatása, a főtanácsnok kiemeli, hogy e tájékoztatás érvényesen nyújtható a terheltet képviselő ügyvéd részére, mégpedig legkésőbb akkor, amikor a vád megalapozottságára vonatkozó tárgyalás a nemzeti bíróság előtt ténylegesen megindul.

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

*A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.
Az ismertetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.*

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499